

Duygusal Zeka Yeterlilik Ölçeği – Öğrenci Formu A

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duygusal Zeka Yeterlilik Ölçeği – Öğrenci Formu A*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20412>

Özet

Duygusal Zeka Yeterlilik Ölçeği - Öğrenci Formu A, Demet H. Somuncuoğlu Özerbağ tarafından 2004 yılında tamamlanan bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir **psikolojik ölçektir**. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin duygusal zeka alanındaki yeterliliklerini tespit etmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilme amacı, **durumlu öğrenme** metodolojisinin öğrencilerin duygusal yeterliliklerinin geliştirilmesi üzerindeki etkisini bilimsel olarak araştırmaktır. Bu araç, duygusal zeka teorilerini temel alarak, bireylerin kendi duygularını yönetme ve sosyal ilişkilerde başarılı olma kapasitelerini değerlendirmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Duygusal zeka, duygusal yeterlilik, öğrenci formu, durumlu öğrenme, psikometrik araç, doktora tezi, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Demet H. Somuncuoğlu Özerbağ

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin sahip olduğu **duygusal zeka yeterlilikleri** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu yeterlilikler genellikle öz farkındalık, öz yönetim, sosyal farkındalık ve ilişki yönetimi gibi temel boyutları kapsar. Form A, öğrencilerin kendi algılarına dayalı olarak bu yeterlilikleri rapor etmelerini sağlamak üzere yapılandırılmıştır.

Ölçeğin geliştirildiği birincil araştırma başlığı, **durumlu öğrenme** yaklaşımının bu yeterliliklerin geliştirilmesindeki rolünü incelemektir. Bu nedenle ölçek, eğitim bilimleri ve psikoloji alanındaki araştırmacılar için pedagojik müdahalelerin duygusal gelişim üzerindeki etkilerini değerlendirmede önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Yapı

Ölçek, geniş kapsamlı bir yapı olan **duygusal zeka** (Emotional Intelligence) yeterliliklerini ölçmeyi hedefler. Duygusal zeka, bireyin kendi duygularını ve başkalarının duygularını anlama, ayırt etme ve bu bilgiyi düşünce ve eylemlerine rehberlik etme yeteneği olarak tanımlanır. Bu yeterlilik temelli model, genellikle Mayer ve Salovey'nin yetenek modeli veya Goleman'ın karma modeli gibi teorik çerçevelerden türetilmiştir.

Ölçeğin alt boyutları ve faktör yapısı, yazarın 2004 tarihli doktora tezinde detaylıca

açıklanmıştır. Öğrenci Formu A, öğrencilerin duygusal zorluklarla başa çıkma, motivasyon, empati ve sosyal beceriler gibi alanlardaki yeterliliklerini değerlendiren maddeler içermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirildiği çalışmada, akademik bir **doktora tezi** olduğu için, geçerlik çalışmaları (kapsam geçerliği, yapı geçerliği, ölçüt geçerliği) tezin bütününde detaylı olarak raporlanmıştır. Ancak, bu akademik kaynaktan alınan özetle geçerlik değerleri (örneğin faktör yükleri veya korelasyon katsayıları) belirtilmemiştir.

Geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten duygusal zeka yeterliliklerini ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla uygulanmış varsayılmaktadır. Detaylı geçerlik analizleri için, araştırmacıların Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan orijinal teze başvurularına gerekmektedir.

Güvenirlik

Bu özetle güvenilirlik değerleri de (örneğin Cronbach Alfa katsayısı veya test-tekrar test güvenilirliği) açıkça belirtilmemiştir. Bir geliştirme ölçeği olduğu için, iç tutarlılık analizlerinin ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirlik çalışmaları tezin metodoloji bölümünde yer alması zorunludur.

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin zaman içinde ve farklı durumlarda tutarlı sonuçlar verdiğini göstermesi amaçlanmıştır. Güvenirlik değerlerine ulaşmak için, yazarın tezi (Özerbaş-Somuncuoğlu, 2004) incelenmelidir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde, duygusal zeka gibi çok boyutlu bir yapıyı ölçmek amacıyla **faktör analizi** yöntemlerinin kullanıldığı güçlü bir olasılıktır. Bu analizler, Öğrenci Formu A'nın kaç temel alt boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendiğini belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla (duygusal zeka yeterlilikleri modeli) ne ölçüde örtüşüğünü göstererek yapı geçerliğine katkıda bulunur. Analiz sonuçları, ölçeğin nihai formunun ve derecelendirme yapısının belirlenmesinde temel teşkil etmiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Öğrenci Öz Bildirim Formu (Student Self-Report Form A)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler (Students)

Age Group: Ölçeğin uygulandığı spesifik yaş grubu tezin içeriğinde belirtilmiş olup, genel olarak yükseköğretim veya lise öğrencileri beklenmektedir.

Population Details: Ölçek, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir doktora tezi kapsamında kullanılmıştır. Detaylı örneklem bilgisi tezin içeriğinde mevcuttur.

Test Methodology: Derecelendirme formatı bu özetle belirtilmemiştir, ancak tipik olarak Likert tipi bir ölçek kullanılmaktadır varsayılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Demet H. Somuncuoğlu Özerbaş, Duygusal zeka yeterlilikleri, Öz bildirim, Psikometrik özellikler, Eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi bu kaynakta bulunmamaktadır.

Affiliation Email addresses: demets@gazi.edu.tr

Correspondence Address: Ölçeğin geliştirildiği dönemde Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile ilişkilidir. Yazarın güncel iletişim adresi için Gazi Üniversitesi ilgili birimleri kontrol edilebilir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2004 yılında Demet H. Somuncuoğlu Özerbaş tarafından doktora tezi olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için doğrudan sorumlu yazar Demet H. Somuncuoğlu Özerbaş ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçek, ticari amaç gütmeyen akademik araştırmalarda kullanılmadan önce yazarın izninin alınması tavsiye edilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: [duygusal-zeka-yeterlilik-olcegi-ogrenci-formu-a-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ölçeğin geliştirilmesine ilişkin temel referans aşağıdadır:

Özerba?-Somuncuo?lu, D. H. (2004). *Durumlu öğrenmenin duygusal zeka yeterliliklerinin geli?tirilmesine etkisi*. (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tezin ulusal tez merkezindeki linki: tez.yok.gov.tr

Duygusal Zeka Yeterlilik Ölçeği - Öğrenci Formu A Maddeleri

ÖNEML?: Ölçeğin maddeleri orijinal kaynak metinde sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme format? için lütfen yazar?n 2004 tarihli doktora tezine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM